

Брюксел, 3 юли 2025 г.
(OR. en)

11246/25

COMPET 685
IND 246
EMPL 352
SOC 500
ECOFIN 951
POLCOM 149
FIN 828
FISC 157
ENV 656
CLIMA 248
ENER 347
ATO 44
MAP 31
RECH 316
RC 43

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 2 юли 2025 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2025) 378 final

Относно: СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ
Изпълнение на Пакта за чиста промишленост I

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2025) 378 final.

Приложение: COM(2025) 378 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 2.7.2025 г.
COM(2025) 378 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Изпълнение на Пакта за чиста промишленост I

Изпълнение на Пакта за чиста промишленост I

1. Въведение

В Пакта за чиста промишленост¹ Комисията представи конкретни мерки за по-нататъшно стимулиране на декарбонизацията и конкурентоспособността на европейската промишленост. Мерките са в отговор на призива за добре интегриран подход във всички политики на ЕС в подкрепа на тази двойна цел. Те демонстрират също така ангажимента на ЕС да се справи с предизвикателствата, пред които е изправена нашата промишленост, като например разликата в цените на енергията между ЕС и неговите основни конкуренти, слабото търсене или нелоялната конкуренция в световен мащаб, като същевременно предоставят на дружествата, големите и малките предприятия, както и на инвеститорите, сигурността, че Европа остава изцяло ангажирана да се превърне в неутрална по отношение на климата икономика до 2050 г., като бъдат взети под внимание справедливостта, технологичната неутралност и ефективността на разходите, с което се гарантира справедлив преход и подобряване на екологичната устойчивост. Инвестирането в декарбонизацията ще повиши конкурентоспособността на европейската икономика, ще укрепи нейната икономическа и енергийна издръжливост и сигурност и ще създаде стабилни и ориентирани към бъдещето работни места.

В разгара на световната надпревара за нулеви нетни емисии Пактът за чиста промишленост също така ще даде възможност на ЕС да играе водеща роля в развитието на бъдещите пазари за чисти технологии. Според Международната агенция по енергетика световният пазар на шестте масово произвеждани технологии за чиста енергия² се очаква да нарасне до над 2 трилиона щатски долара до 2035 г. — близо до средната стойност на световния пазар на суров нефт през последните години³. Междувременно търговията с чисти технологии се очаква да достигне 575 милиарда щатски долара до 2035 г. Съгласно посоченото в последния доклад за инвестициите на Европейската инвестиционна банка⁴, силната позиция на Европа по отношение на иновациите и в областта на чистите технологии и на търговията дава резултати. Например европейският износ на нисковъглеродни технологии се е увеличил с 65 % от 2017 г. насам в сравнение с 79 % за Китай и само 22 % за САЩ. ЕС трябва да гарантира запазването и укрепването на това конкурентно предимство.

За да запази тази силна позиция, промишлеността се нуждае от предвидимост относно посоката на развитие на Европа, регулаторна рамка, която свежда до минимум ненужната бюрокрация, и бързо и ефективно прилагане на всички предложени мерки. Декарбонизацията и реиндустриализацията са двете страни на една и съща монета и няма надежден път към декарбонизация без силна и устойчива европейска промишлена база. Ето защо успоредно с предложението за изменение на Европейския закон за климата, определящ цел в областта на климата за 2040 г. заедно с необходимите възможности за гъвкавост, настоящото съобщение показва, че постигането на резултати вече е в ход. Само няколко месеца след представянето на Пакта за чиста промишленост стартираме първата вълна от действия, като активно подкрепяме промишлеността през този решаващ преход, за да укрепим европейската промишлена база, да насърчим еднаквите условия на конкуренция в световен мащаб и да създадем нови възможности, включително в областта на иновациите.

---

¹ COM(2025) 85 final.

² Слънчеви фотоволтаични системи, вятърни турбини, електрически автомобили, акумулаторни батерии, електролизатори и термopомпи.

³ Международна агенция по енергетика: Перспективи за енергийните технологии за 2024 г., октомври 2024 г.

⁴ Европейска инвестиционна банка, Доклад за инвестициите за 2024—2025 г.: Иновации, интеграция и опростяване в Европа, 2025 г.

Постигнат е напредък и по шестте основни двигателя на бизнеса, определени в Пакта за чиста промишленост. С мерките се постига баланс между подкрепата за амбициозните цели на Пакта за чиста промишленост и поддържането на еднакви условия на конкуренция на единния пазар, така че държавите членки да могат да предоставят целенасочена финансова подкрепа за усилията за декарбонизация и за изграждането на суверенни вериги за създаване на стойност в областта на чистите технологии, когато е необходимо, без да се създават ненужни нарушения на конкуренцията. Те също така дават възможност на държавите членки да използват данъчни стимули като катализатор за частни инвестиции в проекти за декарбонизация, като в крайна сметка улесняват бързия преход към чиста и финансово достъпна европейска енергийна система.

Успоредно с това Комисията продължи да работи със заинтересованите страни. След приемането на Пакта за чиста промишленост стратегическите диалози относно бъдещето на автомобилната промишленост и бъдещето на европейския стоманодобивен сектор доведоха до специални планове за действие⁵ с конкретни, специфични за сектора действия за запазване на конкурентното предимство на Европа. Комисията организира и диалог за кръговостта по линия на Пакта за чиста промишленост, за да подготви акта за кръговата икономика. Въз основа на диалозите с фармацевтичната и химическата промишленост ще бъдат представени допълнителни мерки, насочени към решаването на конкретни проблеми в тези сектори.

Работата за укрепването на издръжливостта и конкурентоспособността на нашите промишлени отрасли надхвърля Пакта за чиста промишленост. Стратегията за единния пазар, стратегията за съюз на спестяванията и инвестициите, стратегията за устойчивост на водните ресурси, съобщението „Съюз на уменията“, придружено от план за действие за основните умения и стратегически план за образованието по НТИМ, Стратегията на ЕС за стартиращи и разрастващи се предприятия, наред с другото, укрепват целите на Пакта. Те са допълнително подсилени от четири сборни пакета от мерки за опростяване, насочени към облекчаване на регулаторната тежест.

През следващите седмици и месеци Комисията ще постигне решителен напредък в изпълнението на останалите мерки, очертани в Пакта за чиста промишленост.

2. Първи пакет от действия в изпълнение на Пакта за чиста промишленост

Ключов компонент за постигането на амбициите и целите на Пакта за чиста промишленост е новата рамка за държавна помощ във връзка с Пакта за чиста промишленост, приета от Комисията през юни 2025 г. Одобряването на помощ в размер на над 85 милиарда евро до юни 2025 г. по разделите относно прехода на Временната рамка за държавна помощ при кризи и преход показва, че опростените правила за държавна помощ могат да увеличат мащаба и готовността на държавите членки да използват държавната помощ за целите на екологичния преход. Освен това фактът, че повечето държави членки вече са започнали да прилагат мерките за ускоряване на прехода към чиста енергия съгласно Временната рамка при кризи и преход, подчертава натрупания практически опит и необходимостта от стабилна, дългосрочна рамка, която да замени временната и да продължи да подкрепя декарбонизацията на промишлеността.

С новата рамка за държавната помощ допълнително се опростява и ускорява процесът за отпускане на помощ от държавите членки, като се предоставят по-ясни и по-гъвкави критерии за оценка на мерките за държавна помощ, предлага се по-дълъг хоризонт на планиране и се подобрява предвидимостта на инвестициите и сигурността за

---

⁵ COM(2025) 96 final и COM(2025) 125 final.

предприятията. В съответствие с целите на Пакта за чиста промишленост тя е насочена към всички промишлени предприятия, с акцент върху енергоемките отрасли и сектора на чистите технологии, и с нея се въвеждат мерки за помощ за ускоряване на навлизането на енергията от възобновяеми източници, инвестиции в декарбонизация на промишлеността и в производствени мощности за чисти технологии. Държавите членки ще могат да подпомагат финансирането на разширяването на производството на чисти технологии в Европа, като използват както рециклирани, така и първични суровини, което ще допринесе за укрепване на издръжливостта на европейските вериги на доставки. Това също така ще позволи на държавите членки да намалят разходите за електроенергия на енергоемките потребители, извършващи дейност в отрасли, изложени на риск от преместване извън Съюза в държави, в които липсват разпоредби в областта на околната среда или са по-малко амбициозни, в замяна на инвестиции в декарбонизация. С новата рамка се насърчава привличането на частни средства чрез намаляване на рисковете за инвестиции в проекти, съобразени с целите на Пакта за чиста промишленост.

Освен това с новите правила се допринася за създаването на водещи пазари за чисти продукти и се улеснява съчетаването на финансиране от Фонда за иновации с национално финансиране, като се улеснява одобряването на държавна помощ за държавите членки, които желаят да подкрепят проекти с печат за суверенитет в рамките на този фонд. С новата рамка за държавна помощ се допълват правилата за държавна помощ, които остават изцяло в действие, и с в нея са включени и други мерки, които ще допринесат за Пакта за чиста промишленост. Държавите членки могат да уведомяват за мерки в подкрепа на производителите на чисти технологии, като например акумулаторни батерии, за достигане на ефективен мащаб съгласно приложимите правила за държавна помощ. При нормални пазарни условия производителите на чисти технологии следва да могат да покриват оперативните си разходи без допълнителна публична подкрепа. Комисията е готова да помогне на държавите членки да набележат подходящи начини, в съответствие с правилата за държавна помощ, за разработването на публична подкрепа, която води до преодоляване на неефективността на пазара, която е необходима, пропорционална и не нарушава неоправдано конкуренцията и търговията в рамките на единния пазар, или за разработването на такава публична подкрепа без държавна помощ.

Както е обявено в Пакта за чиста промишленост, Комисията също така, като част от текущото преразглеждане на Общия регламент за групово освобождаване, ще прецени дали и как правилата за държавна помощ следва да бъдат актуализирани, за да се осигурят по-добри стимули за промишлеността да инвестира в повишаване на квалификацията, преквалификация, качествени работни места и наемане на работници за справедлив преход. Комисията ще разгледа по-специално правилата, обхващащи помощта за социалните предприятия и наемането на работници в неравностойно положение. В този контекст Комисията ще разработи специални насоки за подпомагане на държавите членки при разработването на мерки за държавна помощ за социално подпомагане и социални инвестиции. Това подпомагане в много случаи или не се счита за помощ, или е групово освободено съгласно Общия регламент за групово освобождаване.

Успоредно с новата рамка за държавна помощ **приетата днес Препоръка на Комисията относно данъчните стимули насърчава инвестициите в чисти технологии и декарбонизация на промишлеността чрез мерки като ускорена амортизация и данъчни кредити.** По този начин финансовите пречки за дружествата, които инвестират в устойчивост ще бъдат намалени ефективно, а водещите пазари за декарбонизирани продукти ще бъдат стимулирани. Като се застъпва за щедра ускорена амортизация до незабавно начисляване на разходите и гъвкави, подлежащи на възстановяване данъчни кредити, Комисията се стреми да предостави сигурност и навременна подкрепа за предприятията.

Нашата енергийна система е от ключово значение за осигуряването на подходящи условия за декарбонизация на икономиката ни. За декарбонизацията на енергийната система до 2040 г. са необходими всички решения за енергия с нулеви и ниски въглеродни емисии, включително възобновяеми енергийни източници, ядрена енергия, енергийна ефективност, съхранение, CCUS (улавяне, използване и съхранение на въглерод), , поглъщане на въглерод, геотермална и водноелектрическа енергия, а също и всички други настоящи и бъдещи енергийни технологии с нулеви нетни емисии, както и укрепването на мрежата и капацитета за съхранение. За да осигури основа за държавите членки и националните регулаторни органи за ускоряване на прехода към финансово достъпна и по-гъвкава енергийна система, с добре развити мрежи и съхранение, Комисията приема пакет от документи с насоки. Тези документи обхващат **i) иновативни технологии и форми на внедряване на енергия от възобновяеми източници, ii) определяне на специални зони за мрежи и инфраструктура за съхранение и iii) методиките за определяне на мрежови тарифи.** Като се подкрепя внедряването на допълнителни проекти за чиста енергия и мрежи, прилагането на този пакет от насоки ще бъде от полза и за вътрешното производство в ЕС на съответните чисти технологии, по отношение на които Европа има водеща роля в световен мащаб.

Насоките за **иновативни форми на технологии и форми на внедряване на енергия от възобновяеми източници подкрепят разширяването на възобновяемите енергийни източници, като спомагат за намаляване на разходите за нашите енергийни доставки.** Зависимостта на Европа от вносни изкопаеми горива допринася значително за нестабилните и високи разходи за доставка. Чрез разширяването на иновативните възобновяеми енергийни източници и оползотворяването на неизползван потенциал (напр. селскостопански слънчеви инсталации, плаващи инсталации за възобновяеми енергийни източници, океанска енергия) ЕС може да намали тези разходи. Между 2021 г. и 2023 г. потребителите на електроенергия в ЕС вече са спестили 100 милиарда евро благодарение на производството на електроенергия от новоинсталирани слънчеви фотоволтаични и вятърни мощности.⁶

Насоките относно **определянето на зони за мрежи и за съхранение са предназначени за укрепването и ускоряването на разширяването на нашите мрежи, както и за ускоряването на внедряването на решения за съхранение.** Това е от решаващо значение с оглед на очаквания растеж на децентрализираното производство на енергия от възобновяеми източници, нарастващото търсене на електроенергия и съществуващите ограничения на електроенергийната мрежа, като например необходимостта от свързване на инфраструктурата за зареждане на електрически превозни средства, което е от полза за съхранението и за енергийната система като цяло, както и необходимостта от модернизирани на 40 % от съществуващите мрежи. Освен това капацитетът за електроенергия от възобновяеми източници нараства бързо, като само през 2024 г. са добавени около 78 GW. Като се има предвид, че до 2030 г. годишно разширяването на капацитета за електроенергия от възобновяеми източници следва да достигне средно около 100 GW, процедурите за издаване на разрешения за проекти за съхранение на енергия от възобновяеми източници и мрежите, които интегрират енергия от възобновяеми източници, трябва да бъдат значително ускорени.

Третият документ с насоки относно методиките за определяне на мрежовите тарифи насърчава разработването на мрежови тарифи, насочени към намаляването на общите разходи за системата чрез увеличаване на гъвкавостта и на стимулите, свързани с

---

⁶ МАЕ (2023 г.), „Актуализиране на пазара на възобновяема енергия — юни 2023 г., МАЕ, Париж, <https://www.iea.org/reports/renewable-energy-market-update-june-2023>, лицензия: CC BY 4.0.

местоположение, както и повишаване на ефективността на използването и управлението на мрежата. Този преход към промяна в поведението е от съществено значение за ефективното управление на пиковите периоди на потребление по икономически ефективен начин. Мрежовите тарифи могат да играят съществена роля, като насърчават всички ползватели на системата да оптимизират своите модели на използване. Координираният подход предлага значителни ползи, включително намаляване на разходите за управление на мрежата и скъпо струващото претоварване, подобряване на капацитета на мрежата за поемане на производството на енергия от възобновяеми източници и ограничаване на необходимостта от широкомащабно укрепване на мрежата до стриктно необходимото. По този начин ще се намалят общите разходи за мрежата, заплащани от потребителите в техните сметки за енергия, и ще се извлече пряка полза за потребителите, допринасящи за интеграцията на енергийната система.

Сред другите предизвикателства, пред които е изправена промишлеността, са **излагането на нелоялна международна конкуренция** и регулаторната тежест. От стартирането на схемата на ЕС за търговия с емисии (СТЕ на ЕС) рискът от изместване на въглеродни емисии е ефективно преодолян чрез предоставяне на безплатни квоти за секторите, изложени на този риск. Безплатните квоти за инсталациите по СТЕ на ЕС, произвеждащи стоки по механизма за корекция на въглеродните емисии на границите (МКВЕГ), ще бъдат постепенно премахнати от 2026 г. до 2034 г., успоредно с постепенното въвеждане на финансовите задължения на МКВЕГ за вносните стоки. Въпреки че МКВЕГ е насочен към риска от изместване на въглеродни емисии за производството на стоки по МКВЕГ за ЕС, рискът от изместване на въглеродни емисии за производството на стоки по МКВЕГ за експортните пазари може да се увеличи с постепенното премахване на безплатното разпределяне на квоти, докато някои трети държави не въведат еквивалентна цена на въглеродните емисии. Различни сектори на МКВЕГ призоваха за спешни **действия за справяне с изместването на въглеродни емисии при износа.**

Поради това, както е обявено в Плана за действие в областта на стоманата и металите, Комисията разгледа варианти за справяне с този риск. Всяко решение следва да бъде в пълно съответствие с екологичните цели на МКВЕГ, като същевременно се спазват съответните правила на СТО. Освен това то следва да се приложи бързо, за да се осигури правна сигурност и да се избегне ненужната административна тежест. Поради това Комисията възнамерява да направи специално предложение, като използва приходите, генерирани от МКВЕГ, който ще бъде разширен, за да подкрепи производството, изложено на риск от изместване на въглеродни емисии. Това би позволило на засегнатите производители да бъдат компенсирани пропорционално спрямо постепенното премахване на безплатните квоти, при условие че бъдат постигнати резултати по отношение на дългосрочната декарбонизация. Обхватът ще трябва да бъде установен въз основа на обективни критерии. Тази схема ще бъде въведена за първоначално определен период, който ще бъде преразгледан през 2027 г. Предложението ще бъде представено до края на 2025 г. заедно с предложението за разширяване на обхвата на МКВЕГ, така че да включва стоки надолу по веригата и с въвеждането на мерки срещу заобикалянето, и няма да засегне съществуващите предложения на Комисията относно новите собствени ресурси за бюджета на ЕС. Това решение има за цел да се гарантира равно третиране на стоките по МКВЕГ — независимо дали са произведени и продавани в ЕС, изнасяни от ЕС за трети държави или внесени в ЕС — за да се запази съвместимостта със СТО. Комисията ще предостави допълнителен анализ на риска от изместване на въглеродни емисии за производството на стоки по МКВЕГ за износ, за да разработи адекватно мярката и да се консултира със секторите по МКВЕГ относно тези планове преди предложението, като вземе предвид и специфичните национални обстоятелства. За тази цел ще бъде организиран диалог на високо равнище.

Опростяването е друг ключов стълб на Пакта за чиста промишленост. Беше постигнат напредък в редица законодателни области, чиято цел е да се намали регулаторната тежест и да се даде възможност на промишлеността да възприеме прехода към устойчива икономика по ефективен и прагматичен начин. Предложението за опростяване на механизма за корекция на въглеродните емисии на границите (МКВЕГ), което беше прието като част от първия сборен пакет от мерки през февруари 2025 г., има за цел да се намали бюрокрацията и да се гарантира безпроблемното прилагане на МКВЕГ, когато той започне да функционира пълноценно през януари 2026 г. По-специално с предложението се въвежда годишен праг от 50 тона въз основа на масата, който изключва приблизително 90 % от вносителите от всички задължения по МКВЕГ, като същевременно се гарантира, че 99 % от емисиите попадат в обхвата на МКВЕГ. По-рано този месец съзакондателите постигнаха споразумение по изменения регламент, който се придържа към основните параметри на предложението на Комисията.

3. Текуща работа в други области на Пакта за чиста промишленост

В допълнение към първия набор от конкретни действия във връзка с Пакта за чиста промишленост беше постигнат значителен напредък в няколко области, свързани с тази стратегия. Изпълнението на Плана за действие за енергия на достъпни цени напредна след приемането му през февруари 2025 г. На 16 юни Европейската комисия и полското председателство на Съвета на Европейския съюз създадоха съвместно **работна група „Енергиен съюз“**. Работната група ще обърне внимание на техническите и регулаторните пречки, които възпрепятстват завършването на истински Енергиен съюз, чрез подобряване на използването и развитието на добре взаимосвързани инфраструктури, преодоляване на националните пречки пред издаването на разрешения, увеличаване на внедряването на съхранението и използването на услуги за гъвкавост, подобряване на координацията на действията на регионално и национално равнище, както и на равнището на ЕС, и подкрепа за ключови действия за изпълнението на Плана за действие за енергия на достъпни цени, например относно издаването на разрешения, данъчното облагане и гъвкавостта на системата.

Финансирането е от ключово значение. Комисията и Европейската инвестиционна банка си сътрудничат тясно за разработването на нови финансови продукти — допустими по програмата InvestEU — предназначени да намалят рисковете за инвестициите от частния сектор. На 19 юни Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) стартира нови схеми за предлагане на насрещни гаранции за споразумения за закупуване на електроенергия (СЗЕ) между разработчици на чиста енергия и промишлеността с капацитет от 500 милиона евро. Целта на инициатива е да бъде улеснен достъпът на промишлеността до по-стабилни цени на енергията и да бъдат стимулирани инвестициите в проекти от ново поколение. Освен това ЕИБ стартира втора схема за насрещни гаранции с цел смекчаване на рисковете, свързани с производството на нови компоненти на електроенергийната мрежа (като прилага модела, който вече използва за сектора на вятърната енергия), с 1,5 милиарда евро, което е от решаващо значение за разширяването на мрежовите нужди в цяла Европа, както и програмата TechEU за подпомагане на преодоляването на недостига на финансиране в подкрепа на революционните иновации, укрепването на европейския промишлен капацитет и разрастващи се дружества. С нея също така се разширява капацитетът за финансиране на пакета за вятърната енергия от 5 милиарда евро на 6,5 милиарда евро и се създава нов гаранционен продукт за нововъзникващи чисти технологии с кредитен пакет на ЕИБ в размер на 250 милиона евро, който ще бъде подкрепен от InvestEU.

Комисията също така е на път да стартира пилотен проект за предстоящата Банка за декарбонизация на промишлеността до края на 2025 г. С бюджет от 1 милиард евро този пилотен проект ще бъде предмет на търг, насочен към декарбонизация на топлинната енергия за промишлени процеси чрез електрификация и пряка топлинна енергия от възобновяеми източници (като слънчева топлинна енергия или геотермална енергия). Той ще бъде от полза за дружествата в различни промишлени сектори, включително средните предприятия. Той проправя пътя за Банката за декарбонизация на промишлеността, като подкрепя проекти, чийто показател е намаляването на въглеродните емисии. През април обширна консултация със заинтересованите страни показва силна подкрепа от страна на промишлеността за тази инициатива. След това Комисията вече публикува с цел консултации проекта за тържните условия.

Комисията също така прие първите два списъка със стратегически проекти, които да бъдат подкрепени съгласно Законодателния акт за суровините от критично значение, обхващащи проекти както в рамките на ЕС, така и в трети държави. Избраните проекти обхващат широк кръг от стратегически материали и етапи от веригата за създаване на стойност и ще допринесат за сигурните доставки на стратегически суровини в ЕС. За да се гарантира своевременното им изпълнение, проектите ще получат подкрепа за улесняване на публичните и частните инвестиции, както и ускорено издаване на разрешения за проекти в ЕС.

По-нататъшното **развитие на водещите пазари** е ключов приоритет на Пакта за чиста промишленост. На 6 април Комисията прие **работния план за периода 2025—2030 г. за Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти и Регламента за енергийното етикетиране.** В плана се съдържа списък с продукти, на които следва да се даде приоритет, като например стомана и алуминий, за да се въведат изисквания за екопроектиране и енергийно етикетиране през следващите пет години. Това следва да насърчи навлизането на устойчиви, подлежащи на поправка, кръгови и енергийно ефективни продукти в цяла Европа. След като бъдат правилно разработени, хармонизираните изисквания за устойчивост на продуктите на равнището на ЕС ще укрепят единния пазар, ще предотвратят пречките пред търговията, ще подобрят еднаквите условия на конкуренция и информацията за потребителите, като същевременно ще намалят административната тежест.

В контекста на стратегическия диалог относно бъдещето на автомобилната промишленост, проведен през първото тримесечие на 2025 г., и както е обявено в Плана за действие в областта на промишлеността за европейския автомобилен сектор от 5 март 2025 г., Комисията предложи **гъвкавост на автомобилния сектор** за постигане на целите за 2025 г. относно продажбите на автомобилни паркове чрез целенасочена промяна на Регламент (ЕС) 2019/631, който беше приет от съзаконодателите. По този начин на производителите се предоставя допълнителна гъвкавост по отношение на задълженията им за спазване на изискванията, като се предвижда тригодишен период на съответствие за 2025 г., 2026 г. и 2027 г. вместо годишен период. С целенасоченото изменение се въвежда такава допълнителна гъвкавост за производителите, като същевременно се запазва равнището на амбиция на целта за намаляване на емисиите. Целта е да се подкрепят инвестициите в прехода към чиста енергия, като същевременно се запазят общите амбиции в областта на климата. На 5 март Комисията също така актуализира списъка с отпадъците, за да запази по-дълго в икономиката акумулаторните батерии и техните суровини от критично значение.

Инфраструктурният фонд за алтернативни горива (AFIF) в рамките на Механизма за свързване на Европа предостави 570 милиона евро за разгръщане на инфраструктура за зареждане за периода 2025—2026 г. с акцент върху тежкотоварните превозни средства. На втората крайна дата — 11 юни 2025 г. бяха подадени 25 предложения за проекти с обща

инвестиционна стойност от 665 милиона евро. Като цяло е поискано финансиране от ЕС в размер на около 287 милиона евро за инфраструктурни проекти за зареждане на електрически превозни средства; с 245 милиона евро за специална инфраструктура за зареждане на тежкотоварни превозни средства.

Що се отнася до външното измерение, по време на срещата на високо равнище между ЕС и Южна Африка на 13 март 2025 г. Комисията започна преговори с Южна Африка за първо партньорство за чиста търговия и инвестиции (СТПР). Партньорството се развива в сътрудничество с ключови стратегически партньори с цел ефективно управление на стратегическите зависимости и укрепване на ролята на ЕС в глобални жизненоважни вериги за създаване на стойност. Комисията и Южна Африка се ангажираха да постигнат споразумение в подкрепа на развитието на стратегически, по-чисти вериги за създаване на стойност за суровините. Това включва съсредоточаване върху местните ползи, енергията от възобновяеми източници и нисковъглеродната енергия (включително безопасен и устойчив нисковъглероден водород), както и чистите технологии, чрез подобряване на условията за взаимноизгодни инвестиции. Освен това по време на срещата на високо равнище Комисията обяви инвестиционен пакет по линия на Global Gateway в размер на 4,7 милиарда евро, от които 4,4 милиарда евро ще бъдат инвестирани в проекти в подкрепа на чист и справедлив енергиен преход в държавата. Комисията има за цел да покаже решителен напредък по СТПР с Южна Африка преди срещата на върха на Г-20 в Йоханесбург, насрочена за 22—23 ноември 2025 г.

Комисията също така **затегна защитната мярка за стоманата**, за да предпази стоманодобивната промишленост на ЕС от нарастващ внос, в изпълнение на Плана за действие на ЕС в областта на стоманата и металите. Въпреки че повечето корекции влязоха в сила на 1 април, промените, свързани с по-бавния темп на либерализация и премахването на пренасянето на неизползвани обеми, ще влязат в сила на 1 юли 2025 г. Като се има предвид, че срокът на действие на защитната мярка изтича на 30 юни 2026 г., през септември 2025 г. Комисията ще предложи дългосрочна мярка за стоманата, която ще осигури високоефективно равнище на защита на стоманодобивния сектор на ЕС след юни 2026 г. Това е особено важно с оглед на увеличените мита на САЩ върху алуминия и стоманата, което влошава трудното положение на тези отрасли.

Подобряването на **кръговостта** е важен път за **декарбонизацията и конкурентоспособността на металургичната промишленост**. Обемът на скрапа, използван за рециклиране в ЕС, обаче намалява поради спада в търсенето от страна на промишлеността на ЕС и по-високите цени на скрапа, плащани в трети държави. Като първа стъпка за обръщане на тази тенденция Комисията направи публично достъпни съответните данни от базата данни за митническия надзор, подобно на неотдавнашните действия, предприети в сектора на химикалите. Тази инициатива е част от по-широк механизъм за наблюдение на вноса и износа на алуминий, мед и стомана, който ще подобри наличието на пазарна информация, като по този начин ще се насърчат кръговите практики и ще се улесни приемането на търговски мерки, за да се гарантира достатъчна наличност на скрап в ЕС, ако е необходимо, като се започне с мерките за алуминий. Комисията ще работи и за увеличаване на търсенето на рециклирани продукти.

Както в Пакта за чиста промишленост, така и в Плана за действие в областта на промишлеността за европейския автомобилен сектор беше обявено, че Комисията ще предложи **условия за чуждестранни инвестиции**, по-специално в автомобилния сектор, включително компоненти, като непосредствен приоритет е веригата за доставки на акумулаторни батерии. Комисията ще предложи конкретни условия относно критериите за издръжливост и устойчивост в акта за механизъм за ускоряване на промишлената декарбонизация и евентуално в други инициативи.

Комисията ще предложи, в тясно сътрудничество със заинтересованите страни от промишлеността и държавите членки, мерки, с които да се гарантира, че чуждестранните инвестиции в ЕС допринасят в по-голяма степен за дългосрочната конкурентоспособност на промишлеността на ЕС, нейното технологично предимство и икономическа издръжливост, както и за създаването на качествени работни места в ЕС. Например за проекти, които включват чуждестранни инвестиции, особено когато е налице публично финансиране, държавите членки биха могли колективно да вземат под внимание условия като собственост върху оборудването, суровини от ЕС, базирано в ЕС набиране на персонал, необходимост от съвместни предприятия или трансфери на интелектуална собственост, като се започне с някои стратегически сектори, като например автомобилния сектор или производството на енергия от възобновяеми източници.

По-специално по отношение на автомобилния сектор Комисията планира да обсъди с държавите членки и съответните заинтересовани страни как да се увеличи максимално добавената стойност на входящите инвестиции и да се спомогне за предотвратяване на надпреварата за достигане на най-ниски равнища и разпокъсаността на вътрешния пазар. Тези условия ще осигурят основата за ангажиране с ключови международни партньори със значителни инвестиции в ЕС и особено във веригата за доставки на енергия от възобновяеми източници и автомобилната промишленост.

Скоро Комисията ще предложи **пакет за химическата промишленост**, включително **план за действие за химическата промишленост на ЕС и сборен пакет от мерки за химикалите**. С плана за действие ще бъдат въведени конкретни мерки за повишаване на глобалната конкурентоспособност на европейския сектор на химическата промишленост, включително МСП, и за укрепване на неговата производствена база чрез действия в ключови области, като например производството от критично значение, цената на енергията и подкрепата за иновациите и декарбонизацията.

Както е обявено в Пакта за чиста промишленост, **Комисията създаде център за подкрепа на важни проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ), за да ускори разработването на нови ВПОИ**. Понастоящем Комисията предлага подкрепа на няколко държави членки за ускоряване на разработването на новите ВПОИ, одобрени от Съвместния европейски форум за ВПОИ през ноември 2024 г. и март 2025 г. Работата по ВПОИ за кръгови авангардни материали и по ВПОИ за иновативни ядрени технологии ще допринесе по-специално за ускоряване на целите на Пакта за чиста промишленост.

На 13 юни 2025 г. Комисията прие и **примерна ядрена програма (PINC)**. С нея се предоставя актуален преглед на нуждите от инвестиции в ядрената енергетика в ЕС и най-добри практики на модели за финансиране за ефективни инвестиционни планове. Изпълнението на плановете на държавите членки по отношение на ядрената енергия ще изисква значителни инвестиции в размер на около 241 милиарда евро до 2050 г. както за удължаване на експлоатационния срок на съществуващите реактори, така и за изграждането на нови широкомащабни реактори. Необходими са допълнителни инвестиции за малки модулни реактори (SMR), усъвършенствани модулни реактори (AMR) и микрореактори, както и в термоядрената енергетика за по-дългосрочно бъдеще.

Като част от Пакта за чиста промишленост бяха предприети и значителни стъпки за **подобряване на уменията и качеството на работните места** в ЕС. На 5 март 2025 г. беше прието съобщение „Съюз на уменията“, с което се въвеждат ключови инициативи като Европейския съвет на високо равнище по въпросите на уменията, Европейската обсерватория за

определяне на необходимите умения, като същевременно се укрепват действащите инициативи за повишаване на квалификацията и преквалификация. Освен това Комисията започна консултации със социалните партньори, за да подготви пътната карта за качествени работни места, с акцент върху подкрепата за процесите на реструктуриране и справедливия преход, и предложи целеви изменения на Европейския фонд за приспособяване към глобализацията и Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) като част от междинния преглед на политиката на сближаване, за да се ускори и засили подкрепата за работниците, изложени на риск от загуба на работни места поради реструктуриране, свързано с декарбонизацията.

Междинният преглед на политиката на сближаване, предложен от Комисията през април, ще предостави на държавите членки и регионите възможността чрез своите програми да засилят конкурентоспособността на Европа и да преодолеят изоставането в областта на иновациите. Въпреки че предложението все още е в процес на договаряне в рамките на процеса на съвместно вземане на решение, Комисията очаква постигането на амбициозен краен резултат. В този контекст подкрепата от Европейския фонд за регионално развитие ще бъде предоставена на големите предприятия, когато те допринасят за важен проект от общоевропейски интерес или когато извършват дейност в области от критично значение като отбраната, стратегическите технологии и декарбонизацията. Освен това тя ще подкрепи енергийния преход чрез насърчаване на енергийните междусистемни връзки (сухоземни и подводни кабели, които свързват електроенергийните системи на съседни държави) и изграждане на инфраструктура за зареждане. Инвестициите в енергийно ефективни жилища на достъпни цени, устойчиво управление на водите и иновации, допринасящи за целите на STEP, също ще укрепят чистата промишлена база във всички региони. Като финансов стимул за инвестиране в стратегически приоритети Комисията предложи да се даде възможност на държавите членки и регионите да се възползват от 30 % от предварителното финансиране през 2026 г. и от по-високи проценти на съфинансиране за проекти, разработени в рамките на стратегическите приоритети.

4. Заключение

Успешното изпълнение на Пакта за чиста промишленост зависи от ангажимента на държавите членки и техните органи към ефективното осъществяване на неговите действия.

Комисията остава непоколебима в ангажимента си за изпълнение на Пакта за чиста промишленост и за превръщане на декарбонизацията в двигател на конкурентоспособността и просперитета на Европа, включително чрез предлагане на междинната цел за 2040 г. по пътя към неутралност по отношение на климата до 2050 г. Тя ще изпълни останалите действия, свързани с Пакта за чиста промишленост, чрез поредица от пакети, като следващите са планирани за втората половина на 2025 г. Всеки пакет ще бъде съобразен със специфични аспекти на целите на Пакта за чиста промишленост, като по този начин ще се засилят колективните усилия за повишаване на промишлената конкурентоспособност на Европа и за напредък към постигането на целите на ЕС за декарбонизация.